

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

ANN PATCHETT

Fascinație

Traducere din engleză și note de
CARMEN TOADER

HUMANITAS
fiction

Redactor: Luana Schidu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Andreea Dobreci, Carmen Petrescu

Lucrare executată la Tipografia Real

ANN PATCHETT
STATE OF WONDER
Copyright © 2011, Ann Patchett
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2013, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PATCHETT, ANN
Fascinație / Ann Patchett; trad.: Carmen Toader. –
București: Humanitas Fiction, 2013
ISBN 978-973-689-633-0
I. Toader, Carmen (trad.)
821.111(73)-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

*Pentru prietena mea,
Jo VanDevender*

Unu

Vestea morții lui Anders Eckman a sosit într-o aerogramă, o hârtie de culoare albastru aprins, care era scrisoare, iar în același timp, când o împătureauai, lipind-o pe margini, și plic. Cine ar fi știut că mai există așa ceva? Foaia stingheră călătorise din Brazilia până în Minnesota pentru a anunța dispariția unui bărbat, o adiere de molecule atât de firavă, încât doar timbrul izbutea s-o țină ancorată în lumea noastră. Domnul Fox încă ținea scrisoarea în mână când a intrat în laborator pentru a-i da vestea Marinei. Când l-a văzut în prag, ea i-a zâmbit, iar el, văzându-i zâmbetul, s-a pierdut.

— Ce-i? a făcut ea în cele din urmă.

El a deschis gura și apoi a închis-o. A mai încercat o dată, dar n-a putut să spună decât:

— Ninge.

— Au zis la radio că o să ningă.

Fereastra din laboratorul unde lucra Marina dădea înspre coridor, așa că, până în pauza de prânz, ea nu putea să vadă cum e afară. A așteptat un minut ca domnul Fox să-i spună ce avea de spus. Nu credea că venise tocmai din biroul lui, aflat la zece clădiri distanță, numai ca să-i comunice starea vremii, dar el stătea acolo, în pragul ușii, fără a putea nici să intre și nici să plece.

— Te simți bine?

— A murit Eckman, a izbutit el să rostească înainte de a-și pierde glasul, apoi, fără nici o explicație, i-a dat scrisoarea pentru a-i arăta cât de puține lucruri aflase despre această tragedie.

În campusul Vogel existau peste treizeci de clădiri, laboratoare și birouri de diferite dimensiuni și cu diverse specializări. Existau

laboratoare cu spații de lucru unde puteau să muncească douăzeci de laboranți și oameni de știință deodată. Altele aveau pereți întregi plini de șoareci, maimuțe sau câini. În acest laborator, Marina lucra de șapte ani împreună cu doctorul Eckman. Era mic, așa încât domnul Fox a întins o mână spre ea, iar ea a luat de la el scrisoarea și s-a așezat cu mișcări lente pe scaunul din plastic cenușiu de lângă centrifugă. În acel moment, a înțeles de ce oamenii spun *Ar fi mai bine să stai jos*. În interiorul ei părea să se producă un ușor colaps fizic, nu un leșin, ci un soi de strângere, de parcă ar fi fost o ruletă, iar gleznele, genunchii și șoldurile i s-ar fi apropiat unele de celelalte în unghiuri ascuțite. Anders Eckman, înalt, îmbrăcat cu halatul alb de cercetător, cu părul blond des, cu șuvițe cărunte. Anders îi aduce o ceașcă cu cafea pentru că și își luase una și pentru el. Anders i-o dă. Anders îi înmânează dosarele pe care ea le ceruse, rezemându-se de marginea biroului unde studia datele despre proteine. Anders, care are trei copii. Anders, care încă nu a împlinit cincizeci de ani. Ochii i-au căzut pe datele de pe scrisoare – 15 martie pe scrisoare, 18 martie pe timbru, iar astăzi e 1 aprilie. Nu numai că murise, era mort de două săptămâni. Acceptaseră faptul că nu puteau primi prea des vești de la el, iar acum ea își dădea seama că Anders plecase de atât de mult timp, încât uneori trecuse aproape o zi întregă fără să se gândească la el. Precaritatea traiului de-a lungul afluenților Amazonului, unde doamna doctor Swenson își conducea studiul, fusese în mod repetat subliniată pentru colegii din Minnesota (*Măine această scrisoare va fi dată unui copil care va pluti în josul râului, într-un bușean scobit, îi scrisese Anders. Nu pot spune că e o canoe. Nu s-a făcut niciodată vreun studiu statistic despre probabilitatea ca scrisoarea să ajungă la voi.*), și totuși el era într-o țară, era pe planetă. Fără îndoială că pe acolo exista și o conexiune la Internet. Oare nu încercaseră deloc s-o găsească?

— Nu te-a sunat? Sigur există vreun soi de satelit global...

— Nu vrea să folosească telefonul sau, mai bine zis, spune că acolo nu funcționează.

Deși stăteau foarte aproape unul de celălalt în încăperea tăcută, ea cu greu izbutea să-i audă vocea.

— Dar asta... S-a oprit. El nu știa. Unde e acum? a întrebat Marina.

N-a putut să spună *trupul lui*. Anders nu era un cadavru. Vogel era plin de doctori, doctori care munceau, doctori care-și beau cafeaua la ei în birou. Dulapuri, depozite, sertare de birouri, toate pline de medicamente, pastile de toate felurile imaginabile. Erau o companie farmaceutică. Ce nu descoperiseră deja încercau să afle cum să producă. Fără doar și poate că, dacă ar fi știut unde era, ar fi putut face ceva pentru el, iar la gândul acesta, dorința de ceva imposibil îi eclipsa orice informație științifică pe care o învățase vreodată. Morții erau morți, erau morți, erau morți, și totuși Marina Singh n-avea nevoie să închidă ochii pentru a-l vedea pe Anders Eckman cum mănâncă un sendviș cu salată de ouă, în cantina angajaților, așa cum făcuse, plin de încântare, în fiecare zi de când îl cunoscuse.

— Nu citești articolele despre colesterol? îl întreba ea, dorindu-și mereu să facă pe moralizatoarea.

— Eu scriu articole despre colesterol, zicea Anders, plimbându-și degetul pe marginea farfuriei.

Domnul Fox și-a scos ochelarii și și-a apăsât batista împăturită pe colțurile ochilor.

— Citește scrisoarea, a spus el.

Ea n-a citit-o cu voce tare.

Jim Fox,

Ploile sunt torențiale aici în anumite sezoane, și totuși an de an nu încetează să mă uimească. Munca nu ni se schimbă din cauza lor, dar durează mai mult timp și, chiar dacă merge mai lent, nu se oprește de tot. Avansăm constant spre aceleași rezultate excelente.

Însă deocamdată munca nu e principala noastră grijă. Am o veste îngrozitoare despre dr. Eckman, care a murit de friguri acum două nopți. Având în vedere locul unde ne aflăm, ploaia, birocrăția meschină a guvernului (și a celui de aici, dar și a guvernului nostru) și faptul că timpul e crucial pentru proiectul la care lucrăm, am hotărât să-l înmormântăm aici după tradiția creștină. Trebuie să vă

mărturisesc că n-a fost o sarcină prea ușoară. Iar în ce privește misiunea domnului doctor Eckman, vă asigur că facem mari progrese. Voi păstra cele câteva obiecte ale lui pentru soția sa, pe care sper să o anunțați despre moartea domnului doctor și să-i transmiteți condoleanțele mele. Chiar dacă ne lovim de tot felul de piedici, suntem perseverenți.

Annick Swenson

Marina s-a apucat s-o citească din nou, de la început. Nici după ce a citit-o a doua oară, tot nu a găsit nimic de zis.

— Spune despre Anders că e o piedică?

Ținea scrisoarea cu grijă de margini, de parcă ar fi fost un document care urma să constituie probă în instanță. Se vedea că hârtia se udase la un moment dat, iar apoi se uscaseră. Își dăduse seama de acest lucru pentru că foaia era încrețită din loc în loc, fusese dusă prin ploaie. Doamna doctor Swenson știa ce se întâmplă cu hârtia și cerneala când plouă, așa că își scrijelise cuvintele cu un creion dur, din grafit închis la culoare, pe când în cealaltă parte a lumii, în Eden Prairie, Minnesota, Karen Eckman stătea în vila ei din cărămidă în stil colonial, crezând că soțul său este în Brazilia și o să vină acasă de îndată ce îi bagă mințile-n cap doamnei doctor Swenson.

Marina s-a uitat la ceas. Trebuia să plece cât mai repede, înainte să-și ia Karen copiii de la școală. Uneori, când Anders se uita întâmplător la ceas la ora două și jumătate, își spunea în surdina *Școala s-a terminat*. Cei trei micuți Eckman, trei băieți care, asemenea mamei lor, nu știau destule încât să-și facă o idee despre cum murise tatăl lor. Doamna doctor Swenson scrisese doar jumătate de pagină despre această pierdere însemnată, iar în acea jumătate de pagină vorbise de două ori despre vreme. Restul hârtiei era un imens ocean albastru de neant. Din punct de vedere științific nu se putea spune câte multe explicații ar fi încăput în cei câțiva centimetri care rămăseseră liberi.

Domnul Fox a închis ușa și a venit lângă scaunul pe care ședea Marina. I-a pus mâna pe umăr, a strâns-o ușurel și, pentru că

obloanele de la geamurile care dădeau spre coridor erau trase, ea și-a sprijinit obrazul de dosul palmei lui, apoi o vreme au rămas așa amândoi, scăldați în lumina fluorescentă de un albastru foarte deschis. Era o alinare pentru ei. Domnul Fox și Marina nu discutaseră niciodată despre cum să se poarte unul cu celălalt la serviciu. La serviciu n-aveau nici o relație sau, mai bine zis, nici o relație diferită de a celorlalți. Domnul Fox era directorul executiv al companiei Vogel. Marina era un doctor care studia medicamentele ce scădeau colesterolul. Se cunoscuseră, adică se cunoscuseră cu adevărat, la sfârșitul verii trecute, înainte de un meci de baseball din cadrul companiei, doctorii jucând împotriva angajaților din administrație. El venise la ea ca să-i laude felul cum arunca mingea, iar complimentul dusese la o discuție despre faptul că amândurora le plăcea baseballul. Domnul Fox nu era doctor. El fusese primul director executiv numit din producție. Când vorbea despre el cu alți oameni, îi spunea domnul Fox. Când vorbea cu el în fața altor oameni, îi spunea domnul Fox. Problema era să-i spună Jim când erau singuri. Cu asta se deprimase mai greu.

— N-ar fi trebuit să-l trimit acolo, a spus domnul Fox.

Ea și-a ridicat capul, iar apoi l-a luat de mână. Domnul Fox n-avea nici un motiv să poarte halat alb. Azi era îmbrăcat cu un costum cenușiu închis și o cravată bleumarin cu dungi și, deși era o uniformă plină de demnitate pentru o persoană trecută de șaizeci de ani, îți sărea în ochi oriunde în afară de departamentul administrativ. Azi Marinei i s-a părut că e îmbrăcat ca de înmormântare.

— Nu l-ai obligat să se ducă.

— L-am rugat să se ducă. Ar fi putut să mă refuze, deși ar fi fost cam greu.

— Dar nu ți-a dat prin cap că o să se întâmple una ca asta. Nu l-ai trimis într-un loc periculos.

Marina s-a întrebat dacă ce spusese era adevărat. Bineînțeles că acolo erau șerpi veninoși și pești prădători, dar ea și-i imagina departe de locurile unde doctorii își făceau studiul de cercetare.

Oricum, în mesaj scria că murise de friguri, nu din cauza unei mușcături de șarpe.

— Se putea îmbolnăvi și aici, în Minnesota. Doamna doctor Swenson e acolo de cinci ani. Ea n-a pățit nimic.

— Ea n-ar putea păți așa ceva, a spus domnul Fox fără nici un strop de căldură în voce.

Anders își dorise să se ducă pe Amazon. Acesta era adevărul. Ce șansă avea un doctor specializat în medicamente care scădeau colesterolul să fie rugat să plece în Brazilia exact când iarna devenise insuportabilă? Îi plăcea să se uite la păsări. În fiecare vară își lua băieții într-o canoe și vâslea prin sălbăcia din Boundary Waters, cu binocluri și blocnotesuri, în căutarea răpuștelor migratoare și a ciocănitoarelor cu creastă. Primul lucru pe care îl făcuse când auzise despre plecarea lui fusese să-și comande atlase despre pădurile tropicale, iar când le-a primit, și-a abandonat orice altă preocupare. A pus eșantioanele de sânge la loc în frigider și a studiat cu mare atenție paginile netede, lucioase și grele ale atlaselor. I-a arătat Marinei păsările pe care spera să le vadă, jacana, cu ghearele lungi cât mâna lui, cucul guira, cu pene ca puful pe creștetul capului. Puteai să speli un borcan de murături cu o astfel de pasăre. Și-a cumpărat un aparat nou de fotografiat, cu o lentilă care focaliza un cuib de la o distanță de douăzeci de metri. În condiții normale ar fi fost un lux pe care Anders nu și l-ar fi permis.

— Dar astea nu sunt condiții normale, a spus el și și-a pozat colega de serviciu, care ședea la biroul ei.

Văzând străfulgerarea orbitoare a blițului, Marina și-a ridicat privirea de pe o contingă roșie cu gâtul negru, o pasăre cât degetul mare de la mână, care avea cuibul într-un con de noroi lipit pe vârful unei frunze.

— Ai ambiție să vezi atâtea păsări.

A studiat cu mare atenție toate fotografiile, minunându-se de splendorile multitudinii de specii. Când a văzut marele papagal albastru, preț de o clipă a simțit o undă de regret că domnul Fox

n-o alesese pe ea pentru această misiune. Era un gând deosebit de ridicol.

— O să te preocupe atât de mult păsările, încât n-o să ai timp să vorbești cu doamna doctor Swenson.

— Îmi închipui că o să găsec multe păsări înainte s-o văd pe doamna doctor Swenson, iar când o s-o văd, m-aș mira dacă și-ar face bagajele imediat și s-ar grăbi să se întoarcă la Johns Hopkins¹. Lucrurile astea sunt delicate. Chiar și domnul Fox a zis-o. Asta înseamnă că o să am o mulțime de zile libere.

Era o problemă să ajungi la doamna doctor Swenson. Avea o adresă în Manaus, dar pare-se că nu era aproape de baza unde își desfășura cercetarea de teren. Credea că locul trebuia să fie protejat și ținut secret, pentru a păstra intacte nu numai condițiile în care trăiau subiecții ei, ci și valoarea medicamentului pe care-l crea. Își susținuse punctul de vedere cu atâta convingere, încât nici măcar domnul Fox nu știa unde este acel loc, aflase doar că se găsește pe un afluent al râului Rio Negro. Nimeni nu știa cât de departe de Manaus se afla acel afluent sau în ce direcție. Și mai rău era faptul că a o găsi părea cel mai ușor lucru din misiune. Marina l-a privit în ochi pe Anders, iar el și-a ridicat aparatul de fotografiat.

— Încetează, a zis ea și și-a pus palma în fața lentilei. Și dacă n-o convingi să se întoarcă?

— Sigur că o s-o conving, a zis Anders. Mă place. De ce crezi că domnul Fox a decis să mă trimită tocmai pe mine?

Era posibil ca doamna doctor Swenson să-l fi plăcut în ziua pe care și-o petrecuse la Vogel, cu șapte ani în urmă, când șezuse la masa de ședințe împreună cu Anders, încă patru medici și cinci directori care formau Grupul de Evaluare a Probabilităților, pentru a discuta bugetul inițial pentru proiectul din Brazilia. Marina i-ar fi putut spune că doamna doctor Swenson habar n-avea cine e el, dar de ce să-i fi zis una ca asta? Cu siguranță că el știusese.

---

¹ Spital având numele unui om de afaceri, abolitionist și filantrop american (1795-1873) care a fondat spitale, universități și orfelinate pentru copiii de culoare.